

KPMG ehf.
Borgartúni 27
105 Reykjavík

Sími 545 6000
Fax 545 6001
Veffang www.kpmg.is

Fjármála- og efnahagsráðuneytið
skrifstofa skattamála
postur@fjr.is

Reykjavík, 18. desember 2019.

Umsögn KPMG um drög að reglugerð um skattlagningu tekna af höfundarréttindum.

Fjármála- og efnahagsráðuneytið hefur birt til umsagnar framangreind drög að reglugerð. Af því tilefni færir KPMG fram eftirfarandi ábendingar.

Fyrirhuguð reglugerð er til fyllingar ákvæðum sem með lögum nr. 111/2019 var aukið við lög nr. 90/2003, um tekjuskatt, og nr. 94/1996, um staðgreiðslu skatts á fjármagnstekjur.

Ákvæðin, sem sett voru með lögum nr. 111/2019, eru talsvert frábrugðin upphaflegum ákvæðum frumvarps til þeirra laga, en frumvarpið sætti breytingum í meðförum Alþingis að tillögu meirihluta efnahags- og viðskiptanefndar þingsins. Í upphaflegri gerð frumvarpsins var lagt til að skattlagðar skyldu sem fjármagnstekjur manna greiðslur til höfunda og réttihafa frá viðurkenndum samtökum réttihafa. Í greinargerð frumvarpsins kemur fram að upphaflegu frumvarpstillögunni var ætlað að ná til allra greiðslna samkvæmt höfundalögum nr. 73/1972, sem greiddar væru mönnum frá viðurkenndum samtökum réttihafa, að því gefnu að greiðsla ætti rætur sínar að rekja til höfundarverks sem nyti verndar samkvæmt höfundalögum.

Í nefndaráli meirihluta efnahags- og viðskiptanefndar Alþingis kemur fram að við umfjöllun nefndarinnar hafi verið gagnrýnt að samkynja greiðslur yrðu skattlagðar með mismunandi hætti eftir því hvort réttihafi fengi þær greiddar frá viðurkenndum réttihafasamtökum eða ekki. Gagnrýni í þessa veru kom fram í umsögn Rithöfundasambands Íslands (RSÍ) um frumvarpið. Í umsögninni segir að stór hluti tekna rithöfunda eftir frumsköpun verks lúti t.d. að sölu á kvikmyndarétti að bókmenntaverkum eða rétti til sviðsuppsetningar í leikhúsi. Slíkir samningar séu ávallt gerðir á einstaklingsgrunni en ekki fyrir tilstilli eða milligöngu samtaka réttihafa. Enginn eðlismunur væri á sölu kvikmyndaréttar verndaðs bókmenntaverks og greiðslum sem færu í gegnum RSÍ. Að ósk efnahags- og viðskiptanefndar tók fjármála- og efnahagsráðuneytið saman minnisblað um fram komnar umsagir. Í minnisblaðinu kemur fram að ráðuneytið var ósammála þeirri skoðun RSÍ að engin eðlismunur væri á annars vegar greiðslum til réttihafa vegna t.d. sölu á kvikmyndarétti verndaðs bókmenntaverks og hins vegar þeim greiðslum sem bærust réttihöfum í gegnum RSÍ. Ráðuneytið setti í minnisblaðinu fram tillögu að breyttu orðalagi frumvarpsákvæðanna, stæði vilji þingnefndarinnar til breytinga. Þá tillögu gerði meirihluti þingnefndarinnar að sinni og þannig breyttar voru frumvarpsgreinarnar lögfestar.

Telja má að framangreind skoðun fjármála- og efnahagsráðuneytisins á sölu kvikmyndaréttar endurspeglar í skilyrði um síðari afnot útgefins eða birts verks. Það skilyrði er unnt að túlka svo að það útiloki að þóknun fyrir seldan rétt til að gera kvikmynd eftir bók verði skattlögð sem fjármagnstekjur. Sama virðist eiga við um seldan rétt til leikgerðar eftir bók og seldan rétt til útgáfu bókar í erlendri þýðingu.

Nefndarálit meiri hluta efnahags- og viðskiptanefndar virðist styðja slíka túlkun skilyrðisins, en þar er tiltekið: „Með orðunum vegna síðari afnota er ætlunin að afmarka gildissvið frumvarpsins annars vegar við tekjur sem falla til eftir að verk er gert aðgengilegt, birt eða gefið út, og hins vegar við tekjur sem skapast vegna afnota en ekki tekjur af sölu eintaka eða öðru því líku.“ Einnig er í nefndarálitinu tiltekið: „Með frumvarpinu var ekki ætlunin að hrófla við þeirri meginreglu að greiðslur vegna sölu á verkum sem jafna má við hverja aðra vörusölu, svo sem sölu á útgáfurétti, bókum, tónlist, myndverkum, aðgöngumiðum á listviðburði og öðru slíku, teldust til almennra tekna viðkomandi. Hið sama á við verði breytingartillaga meiri hlutans samþykkt. Sem dæmi má nefna að endurútgáfa bókar telst samkvæmt skilningi meiri hlutans til vörusölu og heyrir því ekki undir gildissvið frumvarpsins. Hið sama á við um kaup á lagi til afspilunar og aðrar beinar tekjur af seldum eintökum. Aftur á móti falla óbeinar tekjur af nýtingu á verki undir gildissvið þess, svo sem við á um tekjur vegna flutnings verks í útvarpi eða tónverks í leiksýningu, tekjur vegna notkunar listaverks á tækifæriskort, tekjur vegna upplestrar úr útgefnu bókmenntaverki o.s.frv.“

Af drögum þeim að reglugerð, sem hér eru til umfjöllunar, virðist mega ráða að fjármála- og efnahagsráðuneytið hafi skipt um skoðun hvað varðar seldan rétt til kvikmyndunar eða sviðsuppsetningar bókmenntaverks. Í 3. mgr. 3. gr. reglugerðardraganna segir: „Greiðslur til réttihafa vegna aðlögunar höfundarverks með yfirfærslu frumverks í nýjan búning vegna síðari afnota þess skulu einnig teljast til fjármagnstekna án nokkurs frádráttar. Hér undir falla tekjur af síðari afnotum á frumsköpun höfundar hvort sem frumhöfundur gerir það sjálfur eða aðrir menn með hans leyfi eftir því sem lög krefjast. Sem dæmi um greiðslur sem falla hér undir eru greiðslur af ýmsum réttindum, s.s. vegna kvikmynda, sjónvarpsmynda, leikgerðar, tónsmíða og þýðinga vegna nýtingar frumverks.“

Af þessum orðum verður ráðið að flokka skuli og skattleggja sem fjármagnstekjur manna greiðslur fyrir rétt til að nýta bókmenntaverk (frumverk) til kvikmyndunar, sviðsuppsetningar og þýðingar á annað tungumál. Slík flokkun og skattlagning virðist afmarkast við greiðslu fyrir rétt til að yfirfæra frumverk í nýjan búning, en nái ekki til greiðslu fyrir yfirfærsluna sjálfa og það eins þótt höfundur frumverks annist yfirfærsluna sjálfur.

Miðað við þennan skilning á ákvæði reglugerðardraganna, og að því gefnu að það ákvæði hafi fullnægjandi lagastoð, hafa áður nefndar breytingar á frumvarpsákvæðum í meðförum Alþingis rýmkað ákvæðið, enda koma almennt ekki frá samtökum réttihafa greiðslur fyrir rétt til að nýta bókmenntaverk til kvikmyndunar, sviðsuppsetningar og þýðingar á annað tungumál.

Samkvæmt 25. gr. b höfundalaga á höfundur rétt til þóknunar, svonefnds fylgiréttargjalds, við endursölu upprunalegs eintaks listaverks, þ.e. myndverks, listiðnaðarverks eða ljósmyndaverks, í atvinnuskyni eða á listmunauppbóði. Fylgiréttargjald verður aðeins innheimt af viðurkenndum samtökum réttihafa. Að því virtu verður að ætla að ákvæði lagafrumvarpsins samkvæmt upphaflegri gerð þess hefðu náð til fylgiréttargjalds. Það verður hins vegar ekki séð að ákvæðin sem lögfest voru nái til fylgiréttargjalds. Samkvæmt orðanna hljóðan ákvæðanna taka þau til greiðslna vegna „afnota“ og í nefndaráli kemur glögg fram að ætlunin hafi verið að afmarka gildissvið „við tekjur sem skapast vegna afnota en ekki tekjur af sölu eintaka“. Breytingar í meðförum þingsins virðast því hafa þrengt gildissvið ákvæðanna að þessu leyti.

KPMG telur æskilegt að í reglugerðinni verði kveðið á um skattlagningu fylgiréttargjalds. Annað hvort með því að tiltaka það meðal fjármagnstekna í 3. gr., t.d. með því að auka við 2. mgr. orðunum „þ.m.t. fylgiréttargjald skv. 25. gr. b laga nr. 73/1972“, eða með því að auka sömu orðum við 4. gr. og þannig tiltaka fylgiréttargjald meðal greiðslna sem ekki teljast til fjármagnstekna.

Í ákvæðum laga nr. 111/2019 og í reglugerðardrögum er jafnan tiltekið að „greiðslur“ skuli skattlagðar sem fjármagnstekjur manna. Af þeirri orðnotkun má ætla að skattskyldu sé ætlað að myndast við það tímamark þegar greiðslu umræddra tekna á sér stað, en ekki þegar krafa myndast til teknanna. KPMG

telur æskilegt að í reglugerðinni verði með óbyggjandi hætti kveðið á um tímamark umræddra tekna, hvort heldur það skal vera við greiðslu eða við kröfustofnun.

Virðingarfyllst,

KPMG ehf.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Sigurður Þorgeirsson', written in a cursive style.

